

JAARVERSLAG 2018 EN BEGROTING 2019

STICHTING BIOWETENSCHAPPEN EN MAATSCHAPPIJ

Februari 2019

Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag

t +31(0)70 349 5402
e info@biomaatschappij.nl
w www.biomaatschappij.nl

Stichting Biowetenschappen
en Maatschappij
is ondergebracht bij ZonMw

INHOUD

- In het kort
- Jaarverslag 2018
  - Bestuurssamenstelling
  - Strategie
  - Publicatie cahiers
  - Marketing cahiers
- Financiën 2018
- Begroting 2019
- Uitsplitsing begroting 2019 - 2023
- Realisatie 2016–2018 en begroting 2019-2023

In het kort

In 2018 publiceerde BWM weer vier cahiers over actuele thema's met een maatschappelijke impact. Er werden verdere stappen gezet op het gebied van digitale communicatiemiddelen, door de publicatie van 5 online themadossiers. De strategie van de stichting werd geactualiseerd en nieuwe samenwerkingen werden geïnitieerd.

Steeds meer wetenschappers, organisaties en scholieren weten ons te vinden: we kregen dit jaar vaker verzoeken voor samenwerking op specifieke thema's, vragen van scholieren voor profielwerkstukken, en vermeldingen van organisaties die enthousiast zijn over onze publicaties.

In dit jaarverslag worden de activiteiten beschreven die in 2018 zijn ontplooid. Ook bevat dit document de gerealiseerde cijfers van 2018 en de begroting voor de komende jaren. Ondanks het feit dat we meer substantieel inkomsten hebben gegenereerd dan in 2017, is ons eigen vermogen toch geslonken door een aantal uitgaven waarvoor wij bewust hebben gekozen. Ook in 2019, waarin we ons 50-jarig bestaan vieren, zal dit het geval zijn.

Jaarverslag 2018

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij bestaat statutair uit maximaal 12 bestuursleden. De bestuursleden worden gekozen op basis van hun expertise, netwerk in de wetenschap en affiniteit met wetenschapscommunicatie.

In 2018 werden drie nieuwe bestuursleden benoemd en namen twee bestuursleden afscheid. Prof. dr. Jaap van Dissel nam na acht jaar afscheid van het bestuur, maar zal de stichting nog blijven adviseren vanuit de Raad van Advies, en dr. Mariette van den Hoven nam na vier jaar afscheid om zich volledig te richten op haar taken bij het Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht. De kandidaat-bestuursleden dr. Ronella Grootens, prof. dr. Jelle Reumer en dr. Jim van Steenberghe zijn benoemd door onze toezichthouders NWO en ZonMw. De bestuursleden Jannes van Everdingen en Ben Hamel zijn herbenoemd in het bestuur.

Op 6 maart 2018 overleed op 81-jarige leeftijd Pim van Aken, voormalig bestuurslid van Biowetenschappen en Maatschappij, en lid van onze Raad van Advies. Pim van Aken was emeritus hoogleraar Interne geneeskunde te Amsterdam. Pim was expert op het gebied van bloed en bloedproducten en zat als medisch directeur van het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst (CLB), later Sanquin, in talloze Europese commissies waar hij zich beijverde voor vrijwillige en onbetaalde donatie van bloed, een systeem dat in Nederland nog steeds bestaat. Van 2005 tot en met 2009 was hij bestuurslid van onze stichting, waar hij een belangrijke bijdrage leverde aan de koers van de stichting. Wij zullen hem zeer missen, niet alleen vanwege zijn inbreng in discussies, maar ook door zijn persoonlijke en warme betrokkenheid.

Strategie

De activiteiten van de stichting worden regelmatig zowel intern als door externen geëvalueerd. De stichting bestaat binnenkort 50 jaar en publiceert al jaren vier gedrukte cahiers per jaar. Er wordt gewerkt aan moderne en online communicatiemiddelen, maar uit onderzoek komt naar voren dat mensen ook graag van papier blijven lezen. Daarnaast zijn onze gedrukte en fraai vormgegeven cahiers zeer gezichtsbepalend voor wat de stichting beoogt en doet. Tenslotte leveren onze auteurs allemaal om niet hun bijdragen aan de cahiers en krijgen zij in ruil daarvoor een aantal exemplaren cadeau. Dat alles bij elkaar opgeteld maakt dat het bestuur wil vasthouden aan gedrukte cahiers en deze zo veel mogelijk wil aanvullen met online artikelen. Daarnaast zoeken we steeds meer de verbinding met andere maatschappelijke organisaties, om elkaars activiteiten te versterken. Dit betekent ook dat we ons steeds breder oriënteren op nevenactiviteiten, zoals lezingen, tentoonstellingen, en discussieplatforms.

Het doel van dat alles is het faciliteren van het maatschappelijk debat door het aanbieden van betrouwbare, volledige en leesbare informatie. Om onze inhoudelijke boodschap beter te verspreiden worden de online activiteiten van BWM nieuw leven ingeblazen, waaronder verbetering van de website, het online aanbieden van geselecteerde inhoud uit de cahiers en Facebook campagnes.

Publicatie cahiers

De thema's van 2018 zijn gepubliceerd in maart, juni, september en december. De thema's werden bepaald door het bestuur op basis van input van bestuursleden, redactieleden en lezers, en op basis van de agenda van maatschappelijke organisaties zoals ZonMw, NWO, en de Nationale Wetenschapsagenda.

- Het 1ste cahier van dit jaar 'De hielprik', over stofwisselingsziekten, is gepubliceerd op 23 maart. Dit cahier kwam tot stand op initiatief van wetenschappers van het AMC, en is samengesteld door Riekelt Houtkooper (medisch bioloog en Universitair Hoofddocent aan het Academisch Medisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam), Eileen Daniels (biomedisch wetenschapper en promovendus aan het Academisch Medisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam), Gepke Visser (kinderarts metabole ziekten aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht), Jannes van Everdingen (voorzitter van de Stichting Biowetenschappen en Maatschappij), en Rob Buiten (freelance wetenschapsjournalist).
- Het 2de cahier van 2018 over Afvalwater werd gepubliceerd op 5 juni. Dit cahier werd samengesteld door Mark van Loosdrecht (hoogleraar milieubiotechnologie en waterzuivering aan de Technische Universiteit Delft), Alfons Stams (persoonlijk hoogleraar microbiologie aan de Wageningen University & Research), Wiel Hoekstra (emeritus hoogleraar Algemene Microbiologie en bestuurslid van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij) en Astrid van de Graaf (freelance wetenschapsjournalist en science writer). Vanuit het HBO en MBO zijn al diverse enthousiaste reacties op het cahier gekomen, en het cahier wordt door diverse docenten gebruikt in hun onderwijs.
- Het 3de cahier van 2018, 'Ons afweersysteem', gaat over immunologie. Het onderwerp werd aangedragen door oud-bestuurslid Jaap van Dissel (directeur Centrum Infectieziektebestrijding bij het RIVM), die ook in de redactie plaats nam, naast Marjolein van Egmond (hoogleraar oncologie en ontsteking aan het VU medisch centrum in Amsterdam), Jannes van Everdingen (voorzitter van de Stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Marieke van Ham (hoogleraar biologische immunologie aan het Swammerdam Institute for Life Sciences aan de UvA en hoofd van de onderzoeksafdeling Immunopathologie van Sanquin Research in Amsterdam), Janneke Samsom (universitair hoofddocent en hoofd laboratorium Kindergeneeskunde en onderzoeksleider van de divisie Gastro-enterologie en voeding aan het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam) en Astrid van de Graaf (freelance wetenschapsjournalist en science writer). We sloten aan bij het internationale congres over immunologie dat in september in de RAI plaatsvond. Het cahier werd verspreid op dit congres, en daarnaast verzorgde het RIVM in samenwerking met het NIBI de distributie van het cahier naar 6000 biologiedocenten in het voortgezet onderwijs. Ook werd het cahier naar 4500 huisartsenpraktijken verstuurd door de Nederlandse Vereniging voor Immunologie.
- Het 4e cahier van 2018 gaat over natuurbeheer in Nederland. Vanuit het bestuur zijn Ellen van Donk (hoogleraar aquatische ecologie aan de Universiteit Utrecht en hoofd van de afdeling Aquatische Ecologie van het NIOO-KNAW) en Jelle Reumer (hoogleraar vertebraten paleontologie aan de Universiteit Utrecht) betrokken. Rob Buiten (freelance wetenschapsjournalist) is eindredacteur, en inhoudelijk specialist in de redactie is Han Olff (hoogleraar ecologie aan de Rijksuniversiteit Groningen). Dit cahier wordt gepubliceerd op 4 december.

Marketing cahiers

Steeds meer wetenschappers, organisaties en scholieren weten ons te vinden: we kregen dit jaar vaker verzoeken voor samenwerking op specifieke thema's, vragen van scholieren voor profielwerkstukken, en vermeldingen van organisaties die enthousiast zijn over onze publicaties. Het cahier over afvalwater en het cahier over het afweersysteem zijn veel besteld voor gebruik in het voortgezet onderwijs en het hoger onderwijs.

Betere (online) verspreiding van de inhoud van de cahiers heeft nog steeds een hoge prioriteit. In 2018 hebben we hiervoor 2 projecten gehad:

- Online marketing campagne: we hebben online marketing campagnes (website, Facebook, nieuwsbrief) ingezet voor de online marketing van artikelen over het thema 'Van slaapkamer tot laboratorium', de ziekte van Lyme, de hiepprik, afvalwaterzuivering en het afweersysteem. Deze campagnes zorgden voor duidelijke pieken in de bezoekersstatistieken van de website, en voor veel meer fans op Facebook. Het aantal bestellingen van cahiers via de webshop is ook flink gegroeid.
- Stageopdracht doelgroeponderzoek Socompany: communicatiestudenten van de Hogeschool Utrecht hebben een doelgroeponderzoek uitgevoerd en begin april een adviesrapport uitgebracht. Socompany adviseert BWM om de huidige activiteiten en doelgroep te behouden, en deze uit te breiden met nieuwe doelgroepen en online en offline activiteiten. Dit is in lijn met waar wij heen willen met BWM, maar met de huidige bezetting zijn onze mogelijkheden beperkt. Met de juiste prioritering en het inhuren van externe expertise kunnen we hierin zeker stappen maken.

Vanwege de prioriteit voor online marketing hebben we ook de huidige website en onze Google Analytics inrichting laten evalueren. We hebben geconstateerd dat onze Google Analytics omgeving niet goed is ingericht en dat de website aan vernieuwing toe is. Hier zal aan gewerkt worden in 2019.

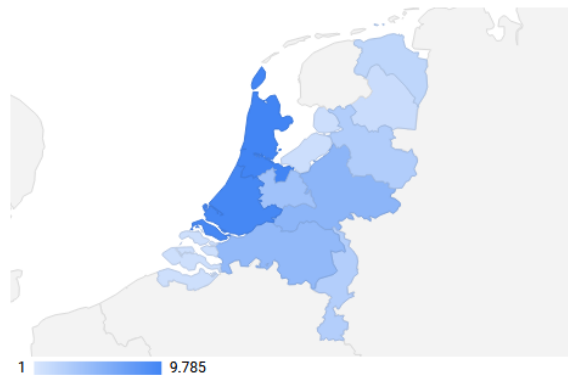
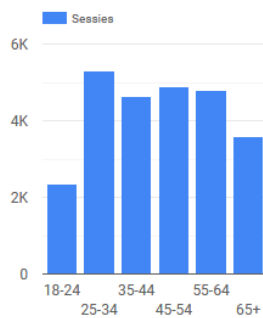
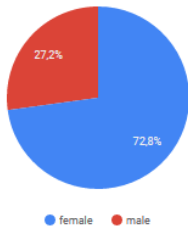
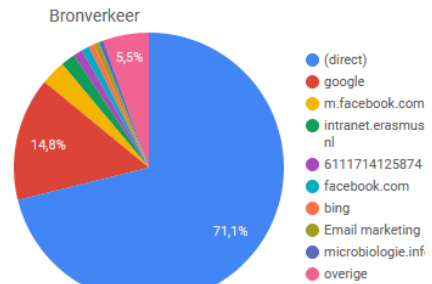
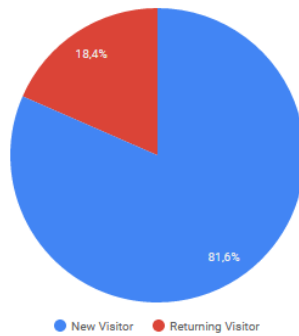
Statistieken online bereik (1 januari tot en met 31 december 2018):

- Websitebezoekers: 40.826 (280% meer dan in 2017: 10.749)
- Website paginaviews: 88.014 (170% meer dan in 2017: 32.578)
- Bouncepercentage: 71% (52% in 2017)
- PDF downloads: 7.128 (34% meer dan in 2017: 5.309)
- Webshop verkopen: 358 artikelen met een waarde van € 3.342 (2017: 309, € 2.724)
- Facebook volgers: 848 (480 begin 2018)
- Twittervolgers: 305 (264 begin 2018)
- LinkedIn volgers bedrijfspagina: 48 (29 eind 2017)
- Nieuwsbrief abonnees: 1.802 (1.672 eind 2017)
- Nieuwsbrief gebruik: ongeveer 45% opent de nieuwsbrief en meer dan 25% klikt op 1 of meer van de links.

Gebruikers

40.826

↑ 279.8%

Gem. tijd op pagina
00:01:41
↑ 19.1%

Paginatitel	Paginaweerga...	% Δ	Bron/medium	Paginaweergav...	% Δ
1. Home - Biowetenschap & Maatschappij	6.600	19.6% ↑	1. (direct) / (none)	55.111	202.2%...
2. De eerste symptomen van Lyme	5.484	-	2. google / organic	17.833	68.7% ↑
3. Cahiers - Biowetenschap & Maatschappij	5.348	49.3% ↑	3. m.facebook.com / referral	2.003	5,622.9...
4. Waterverontreiniging - dit zit er in ons afvalwater	5.217	-	4. intranet.erasmusmc.nl / referral	1.424	-
5. Zo herken je een teek	4.632	-	5. bing / organic	1.321	122.8%...
6. De late symptomen van Lyme	4.159	-	6. facebook.com / referral	1.170	316.4%...
7. Ons afweersysteem - Biowetenschap & Maatschappij	3.996	-	7. Email marketing / email	856	-
8. Pagina niet gevonden - Biowetenschap & Maatschappij	2.624	115.4% ↑	8. cahier / pdf button	679	131.7%...
9. Hoe ernstig is de ziekte van Lyme?	2.258	-	9. nemokennislink.nl / referral	536	-
10. Afweer en veroudering: recept voor gezond ouder wo...	1.641	-	10. t.co / referral	508	200.6%...

1 - 10 / 1146 < >

1 - 10 / 240 < >

Cahiers			Nieuws		
Paginatitel	Paginaweergav...	% Δ	Paginatitel	Paginaweergav...	% Δ
1. Ons afweersysteem - Biowetenschap &...	3.995	-	1. Nieuws - Biowetenschap & Maatschappij	809	67.5% ↑
2. Schimmels - Biowetenschap & Maatsc...	1.637	80.1% ↑	2. Nieuws - TEST Biowetenschap & Maa...	7	-41.7% ↑
3. De hiehprik - Biowetenschap & Maatsch...	1.524	-			
4. Afvalwater - Biowetenschap & Maatsch...	1.324	-			
5. Natuur in Nederland - Biowetenschap &...	1.182	-			

- Door de investering in online marketing (vooral via Facebook) werd er fors meer publiek aangetrokken naar de website. Er zijn een aantal thema's die veel publiek trekken, waarbij de ziekte van Lyme bovenaan staat, en daarna de thema's van de cahiers die recent zijn gepubliceerd. Uit de statistieken blijkt wel dat niet iedereen die de website bezoekt, ook lang

blijft, en we denken dat er winst te behalen is door de homepage en rest van de website te optimaliseren voor onze bezoekers.

- Er zijn 7.128 cahiers gedownload. De meest populaire PDF's waren die van cahiers Ons Afweersysteem, Schimmels, Afvalwater en de Hielprik.

Resultaten NEMO Kennislink

Door middel van een samenwerking met NEMO Kennislink biedt BWM de inhoud van de cahiers ook in artikelvorm op internet aan, via Kennislink.nl. Deze artikelen zijn individueel te vinden en bevorderen de algehele vindbaarheid van de inhoud van de cahiers. Ook kunnen individuele artikelen makkelijker gedeeld worden in het onderwijs en met websites, tijdschriften en kranten. Via Kennislink bereiken wij een specifieke doelgroep: Kennislink heeft een zeer groot lezerspubliek onder scholieren en docenten in het voortgezet onderwijs. Kennislink heeft in 2018 een nieuwe vormgeving gelanceerd, die nog meer gericht is op een lezersgroep die vooral via mobiele telefoon en tablet de artikelen leest. In 2018 werden weer alle vier de BWM-cahiers online gezet door middel van themapagina's op www.kennislink.nl. Ook werden de cahiers genoemd in de nieuwsbrieven en social media uitingen van Kennislink. Rapportages van Kennislink tonen aan dat de pagina's goed bekeken worden, met in de bijna 10 jaar dat onze cahiers op Kennislink staan meer dan 900.000 bezoekers aan de themapagina's.

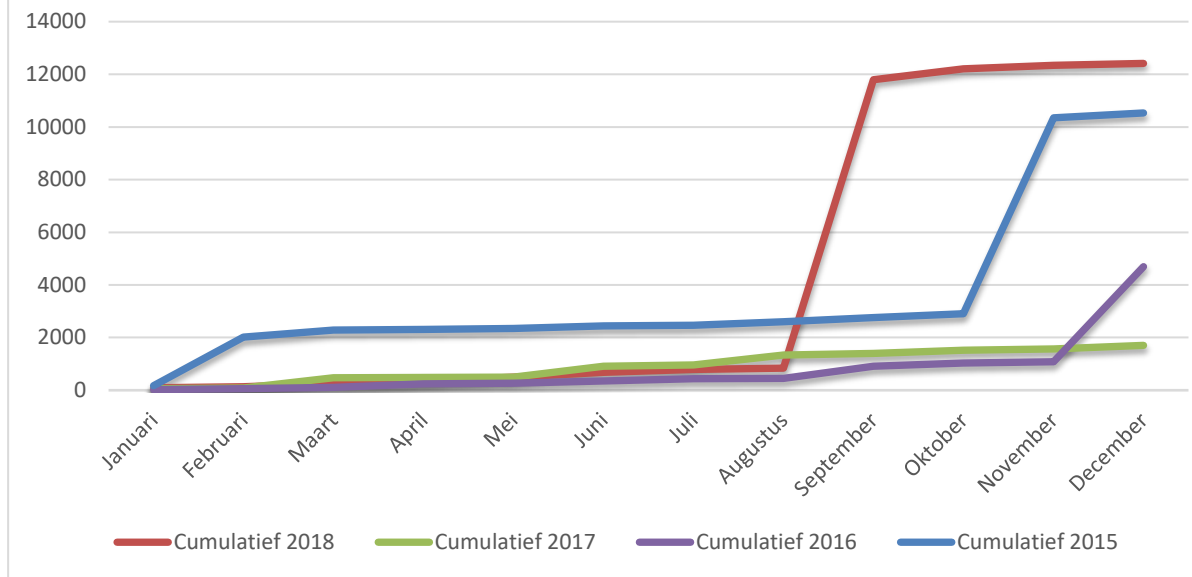
Abonnementen en losse verkoop cahiers

De stichting streeft naar een jaarlijkse stijging in het bereik van de cahiers, in gedrukte vorm en digitaal, via de website, de nieuwsbrief en de Kennislink themapagina's. We meten de verkoop en de online statistieken. Van de cahiers die worden aangeschaft voor gebruik in het onderwijs en uitgeleend in bibliotheken wordt verwacht dat ze vele malen worden gebruikt, maar hiervoor hebben we momenteel geen meetinstrument.

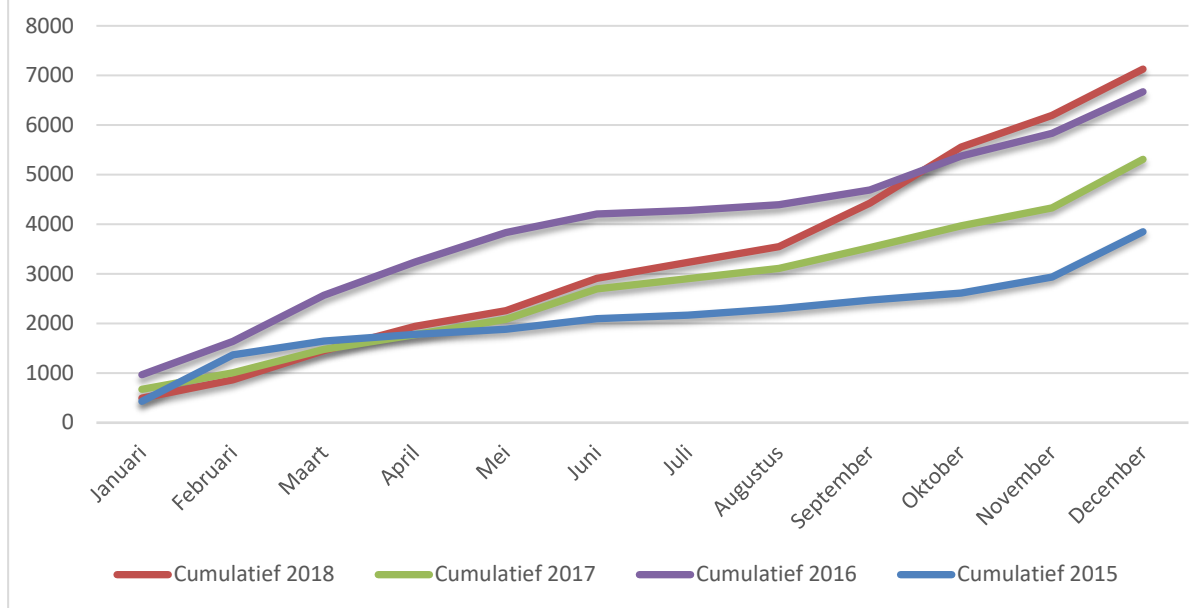
- In 2018 noteerden we 21 nieuwe abonnees en 56 opzeggingen (2017: 15 bij en 45 af). Er zijn eind 2018 590 abonnementen, waarvan 47 gratis. De abonnees ontvangen alle publicaties, dit komt neer op 2.360 cahiers per jaar.
- Als er een reden werd gegeven voor het opzeggen van een abonnement was dat vaak vanwege verslechterde gezondheid of overlijden.
- Bijna alle abonnees hebben hun jaarfactuur betaald. Er zijn 5 abonnementen stopgezet vanwege wanbetalers waarvan geen reactie werd verkregen.
- Er werden meer losse cahiers besteld dan vorig jaar: 1.914 (ten opzichte van 1.704 in 2017), en daarnaast werden van het cahier 'Ons afweersysteem' 6.000 cahiers verspreid door het RIVM en 4.500 via de Nederlandse Vereniging voor Immunologie. In totaal werden er naast de abonnementen hierdoor 12.414 cahiers verspreid.

Aantal verkochte cahiers per jaar 2015 - 2018

PDF downloads 2015 - 2018

Financiën 2018

De uitgaven voor 2018 zijn in grote lijnen binnen budget gebleven, maar omdat er begin van het jaar is besloten om extra te investeren in digitale middelen, zijn er op de kostenpost digitale media extra kosten gemaakt. Ook is er een stageopdracht uitgezet waarop kosten zijn gemaakt.

De inkomsten uit de verkoop van cahiers zijn veel hoger dan verwacht door de afname van 10.500 cahiers door het RIVM en de NVVI, maar voor de productie van die cahiers zijn wel kosten gemaakt.

BATEN

Subsidie-inkomsten

De bijdrage van OC&W bestaat uit een jaarlijkse subsidie van bijna € 235.000,-, plus € 11.000,- per jaar aan looncompensatie vanuit onze toezichthouders ZonMw en NWO. Hierdoor komen de vaste inkomsten van de stichting uit op € 246.000,-. De toegezegde subsidiebedragen voor BWM zijn opgenomen in de NWO begroting tot en met het jaar 2023.

Cahierinkomsten

De inkomsten uit losse bestellingen bedragen in 2018 ongeveer € 35.000 op basis van 12.414 los verkochte cahiers. Ook zonder de grote bestellingen van de NVVI en het RIVM is het aantal cahierverkoppen gestegen, naar 1.914 in 2018 (1.704 in 2017).

De totale cahierinkomsten uit abonnementen en bestellingen bedragen ongeveer € 50.829,- op basis van 615 abonnementen en 12.414 los verkochte cahiers (€ 30.000 in 2017).

LASTEN

Bureaunkosten binnen budget in 2018

Het bureau van de stichting is sinds 1 januari 2014 gehuisvest bij ZonMw. Voor de huisvesting van het bureau geeft ZonMw BWM een korting op het commerciële tarief. De personeels- en huisvestingskosten worden ieder jaar volgens afspraak met 2% verhoogd. De bestuursleden van de stichting ontvangen geen salaris, alleen een vergoeding van gemaakte reiskosten. De bureaunkosten zijn in 2018 uitgegeven volgens planning, en binnen budget gebleven. Onze bestuursleden zijn veel op pad geweest voor de stichting, waardoor de reiskosten dit jaar wat hoger waren dan begroot. De andere kostenposten voor het bureau bleven ruim onder budget.

Cahierkosten niet binnen budget in 2018

De reguliere kosten voor de productie van de cahiers en de distributie daarvan zijn binnen budget gebleven. Voor het cahier 'Ons afweersysteem' zijn aanvullende interviews met patiënten gedaan, portretfoto's gemaakt, en extra drukwerk en distributiekosten gemaakt. De kosten voor deze activiteiten zijn grotendeels betaald door partnerorganisaties in de vorm van sponsoring.

In het cahier 'Ons afweersysteem' hebben we een aantal interviews opgenomen met mensen die daadwerkelijk te maken hebben met effecten van een verstoord afweersysteem. We achten de extra kosten die daarvoor zijn gemaakt alleszins verantwoord, omdat de interviews de maatschappelijke impact van het thema op een heel bijzondere wijze over het voetlicht brengen.

Kennisoverdrachtskosten niet binnen budget in 2018

In 2018 werden investeringen gedaan in online middelen en online marketing, die eind 2017 nog niet waren begroot. Verder werd de samenwerking met NEMO Kennislink door middel van themapagina's op Kennislink.nl voortgezet. De kosten daarvoor waren dit jaar lager vanwege een korting die werd bedongen.

RESULTAAT 2018

In 2018 publiceerde BWM weer vier cahiers over actuele thema's met een maatschappelijke impact. De strategie van de stichting werd geëvalueerd en er werden nieuwe stappen gezet op het gebied van digitale communicatiemiddelen. Het online bereik van de stichting stijgt weer in 2018, na investeringen in online marketing en online middelen. De inkomsten uit cahiers zijn hoger dan vorig jaar, zowel door meer losse bestellingen als door grote bestellingen van geïnteresseerde partijen. Het aantal abonnementen is ook dit jaar weer gedaald, al blijven er ook nieuwe abonnees komen. De uitgaven wijken op sommige punten af van de begroting omdat er is gekozen voor investering in online marketing en door de grote bestellingen voor cahier 'Ons afweersysteem'.

De inkomsten over 2018 bedragen € 296.829. De totale lasten bedroegen € 327.339. Hierdoor worden onze reserves dit jaar flink aangesproken, maar dat is een bewuste keuze geweest. Per 1 januari 2019 zullen de reserves nog € 53.598 bedragen.

De investering in online marketing werpt zijn vruchten af, maar is een nieuwe kostenpost voor het budget van de stichting. Ook is het tijd om de website te vernieuwen. Deze twee kostenposten zien wij als noodzakelijke uitgaven voor 2019. Daarom is besloten om in 2019 3 in plaats van 4 cahiers te publiceren. Hiermee wordt budget uitgespaard voor online marketing en de website. In 2019 zoeken wij naar een oplossing in de vorm van aanvullend budget of een samenwerking, waardoor we hopelijk vanaf 2020 weer 4 cahiers kunnen maken.

Begroting 2019

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de aanpassingen voor de begroting voor 2019 en verder.

BATEN

De toegezegde subsidiebedragen voor BWM zijn opgenomen in de NWO-begroting tot en met het jaar 2023.

De verwachting is dat de inkomsten door losse bestellingen door de online campagnes zullen stijgen, maar de inkomsten uit abonnementen dalen al enkele jaren. Door grote bestellingen van partnerorganisaties worden de meeste inkomsten en verspreiding gerealiseerd.

LASTEN

Cahiers

Gedurende 2019 zullen we 3 in plaats van 4 cahiers maken, en daarnaast worden 2 online publicaties gerealiseerd. Voor de productie van de online publicaties wordt vanaf 2019 € 7.000,- per jaar gereserveerd.

Kennisoverdracht

Er wordt verder ingezet op online marketing, door de ontwikkeling van een nieuwe, toekomstbestendige website.

BWM bestaat in 2019 50 jaar. Dit jubileum wordt gevierd met een lezing en een jubileumcahier. De lezing zal plaatsvinden in samenwerking met een partner, en het cahier wordt opgenomen in de reguliere cahierpublicatieplanning, waardoor de kosten voor het jubileum worden beperkt tot maximaal € 5.000,-.

De samenwerking met Kennislink zorgt nog steeds voor veel bezoekers van de themapagina's en de website van BWM. We willen daarom de themapagina's op Kennislink in 2019 graag voortzetten, maar het budget hiervoor moet, in ieder geval tijdelijk, worden gereduceerd.

Bureau

De personeelskosten van het bureau zullen in 2019 niet stijgen, afgezien van inflatiecorrectie. Andere bureau-uitgaven worden zo sober mogelijk gehouden.

TOTALE UITGAVEN EN FINANCIERING LANGE TERMIJN

De uitgaven van de stichting zijn volgens de begroting voor 2019 flink meer dan de inkomsten en daardoor zal ook in 2019 worden ingeteerd op de reserves. Door het publiceren van 3 in plaats van 4 cahiers wordt de begroting weer sluitend gemaakt. We streven ernaar dat dit een tijdelijke maatregel is. Het bestuur onderzoekt in 2019 mogelijke oplossingen hiervoor.

Uitsplitsing realisatie 2018 en begroting 2019 -2020

BUREAU	Begroting 2018	2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Kosten personeel en huisvesting*	123.100	123.100	125.562	128.073
Reis- en verblijfkosten	500	668	500	500
Vergaderkosten	3.000	1.054	3.000	3.000
Kantoorartikelen	500	206	500	500
Cadeau's (representatie)	350	207	350	350
Totaal bureaunkosten	127.450	125.234	129.912	132.423
CAHIERS	Begroting 2018	2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Cahier 1	28.000	26.203	28.000	28.000
Cahier 2	28.000	26.348	28.000	28.000
Cahier 3	28.000	56.226	28.000	28.000
Cahier 4	28.000	26.645		
Cahier updates			7.000	7.000
Distributie	12.000	25.130	15.000	15.000
Totaal cahiers	124.000	160.551	106.000	106.000
KENNISOVERDRACHT	Begroting 2018	2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Congressen en evenementen	1.500	620	1.000	1.000
Onderhoud website	2.500	1.767	22.500	3.500
Samenwerking NEMO Kennislink	11.000	8.500	7.500	7.500
Digitale media	10.000	27.630	15.000	15.000
Jubileum BWM			5.000	
Onvoorzien	1.000	3.037	1.000	1.000
Totaal kennisoverdracht	26.000	41.554	52.000	28.000
Totaal begroting	277.450	327.339	287.912	266.423
Verwachte inkomsten	30.000	50.829	30.000	30.000

Realisatie 2017-2018 en begroting 2019-2023

BATEN	2017	2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Bijdrage OC&W	235.000	235.000	235.000	235.000	235.000	235.000	235.000
Looncompensatie NWO	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Extra looncompensatie ZonMw	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Verkoop cahiers	28.500	20.158	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Extern verkregen financiering cahiers	1.260	30.671	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal baten	275.760	296.829	276.000	276.000	276.000	276.000	276.000
LASTEN	2017	2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Bureaunkosten	124.220	125.234	129.912	132.423	134.985	137.598	140.262
Cahierkosten	126.901	160.551	106.000	106.000	106.000	106.000	106.000
Kennisoverdracht	22.418	41.554	52.000	28.000	28.000	28.000	28.000
Totaal lasten	273.539	327.339	287.912	266.423	268.985	271.598	274.262
Reserve per 1 januari	81.887	84.108	53.598	41.686	51.262	58.277	62.680
Baten -/- lasten	2.221	30.510	-11.912	9.577	7.015	4.402	1.738
Reserve per 31 december	84.108	53.598	41.686	51.262	58.277	62.680	64.417